

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

Fortissimi canes, diuersarumq[ue] virtutum ex variorum animalium
commistione quomodo generari possint. Cap. VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

men retineant, à coitu verberibus incidant, ad cursum resperis frigida aqua genitalibus. Quæ remedia, & eiusmodi aliâ apud authores, qui animalium historias contexerunt, vbertim reperies.

Fortissimi canes, diuersarumq; virtutum ex variorum animalium commistione quomodo generari possint. CAP. VI.

ACANIBVS incipiemus, quum nullû animalium nobis familiarius, & quum multis animalibus par sit magnitudo, tempus gestationis vteri, & luxuriolus quoq; sit, semperq; ad coitum paratus, misceturq; cum sui generis, & valde alienigenis, habitum, & formam immutando, reliqua vitia emendando, ad custodiam, venationes, variosque vsus, & lusus accommodando, & primò quomodo generari possit

Indicus canis fortissimus ex tigride.

Hic mastivus, robustus, bellator, & hircanus ab alijs appellatur, Aristoteles ex cane & tigride generari dicit, & indicos dici. Et alibi, ex cane & fera quadâ, non expresso nomine. Plinius, è tigridibus canes Indi cõcipi volunt: ob id in syluis, coitus tempore, alligât fœminas, primo & secundo fœtu feroces nimis putât gigni, tertio demû educant. Ex Indicarum rerû scriptis Aelianus historiam robusti canis describit. Canes fœminas multo generosissimas, tum ad inuestigandum feras nariû sagacitate præstâtissimas, tum vero ad cursum velocissimas, in loca, vbi tigrides habitâdi mos est, productas pastores ad arbores alligant, & discedunt, in has autê tigres incurrentes, venationis inopia & fame laborâtes lacerant: sin autem ad libidinē inflammati, & cibo cõpleti sint, cum canibus complexu venereo iunguntur, ex hac tigridum consuetudine cum canibus, tigris quidē nō generatur, sed semen ad deteriorē delapsum, maternû genus referens, canis efficitur. Ij canes tigride patre nati, cerui, vel apri venatum preclare spernunt, quum in leonē incurrunr, gaudio exiliunt. Summa Indus nobilitate homo Alexandro, Philippi Regis filio horû roboris canum sic periculum fecit, vt primo ceruum emitteret, canis ex eo

loco, vbi quiescebat, eum despiciatissimum habens, nil se cōmouit, deinde ad aprum dimissum, quemadmodum affectus fuerat in ceruum, immotus permansit, tum verò vbi visus immissus fuisset, atque hunc, atque alios despiciatui ducens, ab eo inuadendo se tenuit, ad extremum hic leonem, quem protulissent in medium, vt vidit, ira exarsit, ac profecto tanquam iustus hostis in certamen descendisset, sine mora intrepidus inuasit, atq; acerrima cōprehensione leonem constrictum tenens, illius fauces premebat, & suffocabat. Tum Indus, qui hoc spectaculum Regi præbebat, quique probe sciebat eius robur animi, & constantiam, primum huic caudam abscindi iussit, is præ ipso leone, quem mordicus tenebat, sibi caudam abscindi facile patiebatur, deinde etiã crus vnum suffringi imperauit, is vero æquè, vt à principio vrgebat, & perinde nihil remittebat, quasi alienū crus, & ad se nihil pertinēs, suffringeretur. Post alterum, vnde quoq; is nihil cōm motus, arde tenebat, tum tertium incidi præcepit, is similiter, vt ante, nihil se relaxauit à retinendo leone. Tum etiam quartum crus abscindi voluit, is nihilo remissior factus, nihiloq; minus leonem retinens, maximo robore ad eius perniciem incumberebat, denique etsi caput à reliquo corpore abscissum erat, illius tamen dentes ex illa leonis parte, in qua primum defixi fuissent, perdebant simul, & quamuis is, qui eos in initio defixisset, iam mortuus esset, eius tamen etiam nunc ex leone appensum caput sublime ferebatur. Hic quum Alexander nō mediocri dolore afficeretur, ipsius admiratione virtutis obstupefactus, quod is, qui tale specimē virtutis dedisset, è vita, quam ex robore animi, cedere maluisset. Id Indus vidēs, quatuor canes huic similes illius dōnauit, ille eum grato, & iucundo animo eos munere accepit, tum vero eum, qui dedisset, tanto pretio, quanto patesset præstantissimū Regem, remuneratus est. Hæc eadem Philes. Diodorus verò Siculus, & Strabo, Sopiathē Regem fuisse scribunt, qui canes illos Alexandro donauit centum quinquaginta, qui prægrandes & robustissimi, atque cum tigris committeri dicebantur.

Apud

DE ANIMAL. COMMIST.

Apud Pollucem eadem historia refertur. Nec diuersus ab hoc canis Indicus videtur, à Plutarcho descriptus. Canem, inquit, qui inter Indicos primas tenebat, quiq; aduersus Alexandrum depugnarat, in arenam productum, quantisper ceruus, aut aper, versus ve emitteretur, contemptim immotum iacuisse ferunt: sed enim ubi leo inspectus est, excitatum momento, pedibus arenam sparsisse, velut hunc antagonistam dignum se iudicaret, ceruos omnes despicaretur. Plinius. Indiam petenti Alexandro Magno Rex Albanæ dono dederat inusitate magnitudinis canem, cuius specie delectatus, iussit vsos, mox apros, & deinde damas emitti, contemptu immobili iacente, eaque segnitie tanti corporis offensus Imperator generosi spiritus, eum interim iussit. Nunciauit hoc fama Regi, itaque alterum mittens, addidit mandata, ne in paruis experiri vellet, sed in leone, elephantove, duos sibi fuisse, hoc interempto, præterea nullum fore. Nec distulit Alexander, leonemque fractum protinus vidit, postea elephantum iussit induci, haud alio magis spectaculo letatus: horrentibus quippe per totum corpus villis, ingenti primùm latratu intonuit, mox ingruit assultans, contraq; beluam exurgens hinc, & illinc, artificii dimicatione, qua maxime opus esset, infestans, atq; euitans, donec assidua rotarum vertigine afflixit, ad casum eius tellure concussa. Gratius de huiusmodi cane:

*Sed non hircanâ satis est vehementia genti
Tante: suis petiere vltro fera semina syluis,
Dat Venus accessus, & blando sedere iungit.
Tunc & mansuetis tuto ferus errat adulter
In stabulis, vltroq; granis succedere tygrum
Ausu canis, matre tulit de sanguine foetum.*

Canis leontomigus ex leone.

In robustorum, & venaticorum canum censu leontomigi sunt. Pollux. Arcades canes primùm ex canibus, & leonibus nati, appellatiq; λιοντομυγῆς. Hæc eadem Cællus. Arcades etiam ab Oppiano commendantur, & Tegeatæ, quum Tegea Arcadiæ sit oppidum. Fit etiam semiferus

Canis ex Thoe fortis, & velox.

Aristoteles thoen interna omnia similia lupo habere dixit, robustum animal. & pugnare cum leonibus, & canibus, & velocem esse. Plinius ex luporum genere esse dicit, Hesychius etiam lupo similem: apud Afros nasci tradit Herodotus: Æthiopi os lupos Solinus vocat. Nearchus vulgares tygrides Thoas vocat, & varios esse. Vnde canes ex thois natos fortes, & aptos venationi Græcius asserit, & proinde semiferos vocat, quod altero parente Cane mansueti, altero Thoe animante fera nascatur.

*Hic & semiferam thoom de sanguine prolem
Finxit, non alio maior sua pectore virtus.
Seu norit voces, seu nudi ad pignora Maris.
Thoes commisso (clarissima fama) leones
Et subiere astu, & paruis domuere lacertis.
Nam genus exiguum pudeat, quam informe fateri.*

Canis ex lupo & cane crocuta.

Plinius ex lupo & cane cōceptos crocutas vocat, omnibus dentibus frangentes, protinusq; deuorata conficiunt ventre: nam vt ex tygribus canes concipiebant, hoc eundem è lupis Galli faciunt, quorum greges suum quilibet ductorem, & ducem è canibus habent. Cum canibus coeunt lupi in Cyrineasi agro, Aristoteles ait, & Pollux ab eo: crocutam igitur appellant feram ex cane & lupo conceptam. Galenus libro de vsu partium affirmat, et lupo masculino canem, & ex cane foemina lupum posse concipere, recipere semen, & retinere, & perducere ad animalis missionem. Diodorus ait: quem verò Æthiopes crocutam vocant, mixtura est ex canis lupiq; natura. Quum Niphus venaretur, canis vnus lupam in seclusus est magno nisu, quam assecutus, canire incepit odio, & feritate præ desiderio Veneris remissa. Albertus ex lupo, & cane, gigni magnum canem dixit, quod mastinus dicatur. Romæ è lupo canem generatum videntur, & Neapoli lupam è cane. Ouidius:

*Deq; lupo concepta Nape,
Et inter Actæonis canes,*

--- *Cyprio velox cum fratre Lycisca.*

Virgilius,

-- *multum latrante Lycisca.*

Lyciscos canes dicit Isidorus ex lupis, & canibus natos, quum inter se forte miscentur. Cælius dicit chaonidas dici. Sunt qui chaonidas canes de chao inter luporum genera memorato progenitas suspicentur, atque ita nuncupantes. At si veloces canes generare quærimus, veluti leporarios, ex velocibus feris concipiemus, & congenerabimus, ut

Laconici canes veloces ex cane, & vulpe generari possint.

Aristoteles, & ab eo Galenus dicunt, animalia coire posse, quorum genus diuersum quidem, sed natura non multum distat, quum par magnitudo tempora æquet graviditatis, ut in canibus, & vulpibus fieri certum est. Ex vulpe, & cane Laconici canes gignuntur, & primi fetus communi generis utriusque specie generantur, sed tempore procedente diuersi ex diuersis proueniētes: demum forma sceminæ restituti euadunt. Laconicos canes ex vulpibus, & canibus natos primum, & alopecidas dici narrat Pollux. Alopecidæ, id est, vulpinæ canes ex canibus, & vulpibus natæ sunt, quarum natura ex temporis spatio confusa est, ex Xenophonte. Et alopecidas canes venaticos facit, & sanè videntur quidam venatici canes veloces, ut leporarij dicti, capite magis in acutum tendente, & rostri figura vulpem referre. Hesychius, & Varinus cynalopeas vocant. At si scire velimus

Canis velox, & fortis quomodo generetur.

Misti & bigeneres canes sunt, qui ex utroque parente cane, sed diuersorum generum, ut ex Molosso & Laconico apud Aristotelem celer simul, & validus futurus nascitur, tum qui parente altero cane, altero fera, ut lupo, leone, & similibus nati sunt. Excogitarunt hanc missionem venatores: prioris generis, ut quædam vitia emendarent, & præcauerent in sobole, vel ut dotes quasdam adijcerent, posteriores, vel ut magis robusti ad venandum aduersus feras maiores producerent

canes, vel certè callidiores, & ingenio parentis, quam non corporum modo, sed animarum quoq; bona, male à parentibus in prolem deriuari constat. Quidam inter canes Actæonis:

*Et patre Dictæo, sed matre Laconide nati,
Labros, & Aglaodes.*

Et Oppianus libro de Venatione:

Quod si tibi placuerit generosa propago,

Vere primum cubile præbeto canibus:

Vere enim magis cura Venereares est,

Congrua q; inter se similesq; egregiæ stirpes,

Arcadicos cum Eleæ misceto, cum Pannoniis Creticos

Caricos cū Thracibus, Tyrrenicæ stirpē cū Læconibus,

Sarmaticumq; maritū adducas ad Ibericam spem.

Sic ex horum animalium commistione canem producere possumus animo leonino, robustitate tigrinum, velocitate vulpina, pelle leopardi, atque oris voracitate, & duritia lupina.

Canes pro delirijs qui procreentur. CAP. VII.

QUVM sit homini familiaris canis, perpetuoque cum eo versetur, docebimus & quomodo partus, & qui libenter ludat, generetur, & instituat, & primo,

Catelli parui quomodo generentur,

Erant olim in pretio & delectijs mulierum catuli, qui nascebantur in Insula Melita in sinu Adriatico sita: non procul à Ragusio, Meliteus dictus à Callimacho. Quomodo autem generetur, videtur Aristoteles docere Problematum libro, inquit: Cur in animantium genere alia paruo, alia magno constant corpore? cuius causa duplex reddi potest, aut enim locus, aut alimentum id facit, locus, si angustus est; alimentum, si exiguum. Quod etiam partu iam edita nonnulli efficere conantur, ut qui catellos in caueolis oclusos educant, fit enim, ut quamuis breues aliqui sint, modice tamen coagmentatas omnes sui corporis partes habeant, ut Melitenses catelli, ratio quod non ut locus, sic Natura suum efficere opus soleat. Scribit Athenæus diuinitis vehementer